

**DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT**

Næringsministeren

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Karl Johans gt. 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
15/5472-

Dato
27.4.16

Vedrørende anmodning fra kontroll- og konstitusjonskomiteen i VimpelCom-saken

1. Innledning

Jeg viser til brev fra kontroll- og konstitusjonskomiteens leder datert 15.3.16 samt mitt brev til komiteen av 13.4.16. Komiteen anmoder i brevet av 15.3.16 om å få tilsendt alle relevante opplysninger i saken om Nærings- og fiskeridepartementets eierskapsutøvelse i Telenor og Telenors håndtering i VimpelCom-saken.

Hva som er relevante opplysninger i en sak kan i noen grad være en skjønnsmessig vurdering. Som utgangspunkt for min vurdering av komiteens anmodning har jeg lagt til grunn hva som har vært departementets rolle i saken og mitt konstitusjonelle ansvar.

Det har vært bred politisk enighet over mange år om rammene for den statlige eierskapspolitikken, senest nedfelt i Meld. St. 27 (2013-2014) (eierskapsmeldingen). Rolledelingen mellom eier og styret og en god håndtering av statens ulike roller er en sentral del av statens eierskapsutøvelse, med betydning for tilliten både til det statlige eierskapet og til det norske kapitalmarkedet mer generelt. I henhold til selskapslovgivningen er det styret og ledelsen i selskapene som har ansvaret for selskapenes drift og forretningsmessige beslutninger, herunder for at virksomheten drives innenfor gjeldende lover og regler. Etterforskning av mulige lovbrudd er først og fremst politiets og eventuelle andre tilsynsmyndigheter sitt ansvar, og ikke et ansvar og en rolle som ligger til staten som aksjonær.

Den viktigste rollen for staten som eier er å bidra til å velge gode styrever for selskapene og å følge opp hvordan styrene utøver sin rolle. Som eier stiller staten tydelige forventninger til selskapene og følger opp, blant annet i eierdialogen, hvordan selskapene forholder seg til disse.

Departementets rolle i denne saken, som forvalter av statens eierskap i Telenor, har således vært å vurdere hvordan Telenors styre har håndtert saken med utgangspunkt i rammene for den statlige eierskapspolitikken og de forventningene staten har til selskapene med statlig eierandel, jf. eierskapsmeldingen. Jeg oppfatter også at dette har vært utgangspunktet for de undersøkelsene komiteen har iverksatt.

Som komiteen er kjent med, er Deloitte Advokatfirma (Deloitte) nå, på oppdrag fra styret i Telenor, i ferd må å gjennomgå hvordan Telenor har håndtert og fulgt opp sitt eierskap i VimpelCom. Resultatet av gjennomgangen, som vil foreligge om kort tid, vil blant annet omfatte hvordan styret i Telenor har utøvd sin rolle og vil kunne bidra til ytterligere å belyse flere av de problemstillingene departementet har vært opptatt av ut fra sin rolle i denne saken.

Jeg gjør også komiteen oppmerksom på at én ansatt i departementets Eierskapsavdeling er valgt som medlem i Telenors nominasjonskomité, og at jeg er kjent med at nominasjonskomiteen fikk en overordnet gjennomgang av Deloitte's arbeid 24.4.16. Departementet vil få en presentasjon av Deloitte's rapport rett i forkant av at resultatene av gjennomgangen vil bli offentliggjort. Jeg vil komme tilbake til komiteen med mine vurderinger av hva innholdet i denne gjennomgangen har å si for de problemstillingene som er tema i kontroll- og konstitusjonskomiteens undersøkelser.

Jeg vil understreke at dette har vært en særegen sak. Dette har også preget departementets håndtering av saken og dialogen med selskapet.

Jeg gir på denne bakgrunn, og etter mitt beste skjønn, en gjennomgang av de relevante opplysningene i saken med utgangspunkt i departementets rolle.

Fremstillingen er basert på den eierdialogen departementet har hatt med Telenor om saken. Det føres ikke omforente eller stenografiske referater fra denne dialogen, og jeg kan ikke utelukke at andre kan ha en annen skjønnsmessig vurdering av relevansen i det som har blitt formidlet eller kan tolke det som har blitt formidlet på en annen måte enn det jeg har gjort.

Jeg har i eierdialogen med Telenor i denne saken fått kjennskap til to forhold som er av personsensitiv karakter. Disse er redegjort for i et vedlegg til dette brevet. Jeg viser i den forbindelse til at komiteen i sin anmodning har vist til at informasjonen vil bli behandlet i tråd med Stortingets forretningsorden § 29 annet ledd, og at komiteen også viser til representantenes taushetsplikt etter Stortingets forretningsorden § 75. Jeg anmoder komiteen om at vedlegget unntas offentlighet, og det er min vurdering at det vil kunne skade statens renommé som en profesjonell eier, selskapet og enkeltpersoner dersom vedlegget ikke unntas offentlighet.

2. Departementets oppfølging av saken frem til sommeren 2015

Problemstillinger knyttet til ev. korrupsjon i forbindelse med VimpelComs investeringer i Usbekistan har vært tema i departementets eierdialog med Telenor fra høsten 2012. Jeg har i tidligere skriftlig korrespondanse med komiteen, i den avholdte høringen 14. januar 2015 og ved behandlingen av komiteens innstilling i Stortinget 1. juni 2015, redegjort for hvordan departementet har fulgt opp saken frem til og med våren 2015.

Jeg gjentar ikke detaljene i dette her, men vil vise til følgende hovedpunkter:

- Forhold knyttet til ev. korrupsjon i forbindelse med VimpelComs investering i Usbekistan har siden høsten 2012 vært tema i eierdialogen mellom departementet og Telenor, herunder i ordinære kvartalsmøter, årlige møter om samfunnsansvar og i særskilte møter. I møtene har departementet stilt spørsmål og mottatt informasjon fra Telenor om Telenors rolle og håndtering og utviklingen i saken. Jeg har også presisert hvilke forventninger regjeringen har til selskaper med statlig eierandel når det gjelder arbeidet mot korrupsjon, jf. eierskapsmeldingen. Hvordan Telenor som minoritetsaksjonær har utøvd sitt eierskap i VimpelCom, hvordan styret i Telenor har håndtert saken og hvilke rammer som har vært førende for vurderingen av styremedlemmene i VimpelCom sin taushetsplikt er også tema som har blitt tatt opp i eierdialogen.
- Både i 2012 og etter at jeg tiltrådte som næringsminister høsten 2013 har departementet bedt om flere skriftlige redegjørelser fra Telenor om selskapets håndtering av saken. Redegjørelsene er tidligere oversendt komiteen.
- Telenor har frem til høsten 2015 lagt vekt på at dette har vært en sak som først og fremst relaterer seg til selskapet VimpelCom, og ikke en sak som har involvert Telenor direkte. Telenor har også i denne sammenheng understreket at VimpelCom er et børsnotert selskap og at det med bakgrunn i blant annet børsreglement har vært "kinesiske vegger" mellom de Telenor-oppnevnte styremedlemmene i VimpelCom og Telenor.
- Dette har vært en alvorlig sak hvor departementet har ønsket å bli holdt orientert underveis.
- Deler av informasjonen departementet har mottatt har også blitt oversendt Økokrim. Blant annet gjelder dette anonyme henvendelser som er sendt departementet, samt brev mottatt fra Telenor datert 28. oktober 2015. Dette er også tidligere oversendt komiteen.

3. Departementets oppfølging av saken etter sommeren 2015

Siden behandlingen av kontroll- og konstitusjonskomiteens innstilling i Stortinget i juni 2015 har departementet fulgt opp saken videre i eierdialogen med Telenor, og jeg har også søkt å orientere komiteen skriftlig i de tilfellene jeg har mottatt det jeg har oppfattet som vesentlig ny informasjon.

Følgende forhold har vært sentrale utgangspunkt for den videre eierdialogen med Telenor etter behandlingen av kontroll- og konstitusjonskomiteens innstilling i Stortinget i juni 2015:

- VimpelCom har vært under etterforskning.
- Telenor formidlet i oktober 2015 vesentlig ny informasjon i saken som endret saken fundamentalt.
- Styret i Telenor besluttet i november 2015 å iverksette ekstern gjennomgang av hvordan Telenor har fulgt opp og håndtert sitt eierskap i VimpelCom.
- VimpelCom inngikk i februar 2016 avtaler med amerikanske og nederlandske myndigheter.
- Departementet har på vanlig måte hatt møter med Telenor i den løpende eierdialogen i denne perioden, både ordinære kvartalsmøter, særskilte møter hvor VimpelCom-saken har vært tema og særskilte møter som har omhandlet andre tema.

Med dette som utgangspunkt, omtales i det følgende hvordan departementet har fulgt opp saken i eierdialogen med Telenor etter sommeren 2015.

I et møte 28.8.15 viste daværende styreleder til at Telenor hadde fått kjennskap til to transaksjoner knyttet til VimpelCom som syntes mistenkelige. Telenor opplyste at betalingene skulle ha skjedd i 2011-2012 og vært gjort på en måte ment for å skjule dem, og at informasjonen skulle ha blitt videreformidlet til etterforskende myndigheter. Styreleder viste videre til at Telenor ikke hadde innsyn i VimpelComs prosesser tilknyttet etterforskningene, men at det kunne være grunn til å forvente et forlik i saken. For å forberede seg på et slikt utfall vurderte Telenor å innhente ytterligere informasjon om saken. Styreleder viste til at Telenor ønsket å dele denne informasjonen med departementet, jf. at departementet hadde uttrykt ønske om å bli holdt oppdatert om utviklingen i saken. En forutsetning for dette var at departementet måtte håndtere informasjonen strengt konfidensielt. Styreleder viste til at det i så fall måtte settes opp et system i samarbeid med departementet for å håndtere slik informasjon og for å forberede seg på at utfallet kunne bli et forlik. Med bakgrunn i at det ligger til selskapet å vurdere hva de kan og bør gi av informasjon til departementet, og at dette var en uvanlig forespørsel, ga jeg i møtet uttrykk for at departementet måtte komme tilbake til Telenor om dette.

Dette ble gjort i et møte med mellom departementet og selskapets administrasjon 11.9.15. I dette møtet viste departementet til at rammene for hvilken informasjon departementet mottar som aksjeeier fremgår av eierskapsmeldingen og at i spesielle saker er det ikke uvanlig at større aksjonærer får mer informasjon enn andre. Departementet presiserte videre at hvorvidt og eventuelt hvordan Telenor forsøker å innhente informasjon er Telenor sitt ansvar, at Telenor i den sammenheng måtte gjøre det de mener er korrekt, at departementet er interessert i informasjon fra Telenor som er relevant og at den informasjonen departementet eventuelt ville motta ville måtte håndteres korrekt fra departementets side, hvilket kunne innebære å videresende informasjonen til kontroll- og konstitusjonskomiteen eller Økokrim. Telenor tok i møtet dette til etterretning. Telenor viste også til at hypotetisk kunne et "settlement" være ett av utfallene i en endelig avgjørelse i VimpelCom-saken, og selskapet gikk deretter gjennom hva et "settlement" i USA og tilsvarende prosess i Nederland generelt innebærer.

I en telefonsamtale mellom styreleder og departementet 4.10.15 orienterte styreleder om at Telenor hadde besluttet å sette i gang en gjennomgang av selskapets håndtering av VimpelCom-saken, og at et eksternt advokatfirma ville få i oppdrag å gjennomføre gjennomgangen. Styreleder opplyste at gjennomgangen også ville omfatte de Telenor-utnevnte styremedlemmenes og Telenor-styrets og administrasjonen i Telenor sin håndtering av saken. Styreleder orienterte også om at Telenor hadde besluttet å sette i gang en prosess for å selge aksjene i VimpelCom.

Etter anmodning fra styreleder ble det 23.10.15 avholdt et møte mellom departementet med styreleder og konsernsjef. Bakgrunnen for møtet var at styreleder ønsket å orientere om vesentlig ny informasjon knyttet til Telenors rolle i saken. Styreleder viste til at denne informasjonen var taushetsbelagt av hensyn til etterforskningen. Jeg presiserte i møtet før jeg mottok informasjonen, at departementet måtte håndtere informasjonen på en korrekt måte, herunder at den måtte kunne videreformidles til kontroll- og konstitusjonskomiteen og eventuelt til Økokrim. Telenor hadde ikke innvendinger mot dette, og viste til at informasjonen allerede var kjent for Økokrim.

Styreleder redegjorde deretter for at det var kommet opp vesentlig ny informasjon om Telenors rolle i saken i forbindelse med etterforskningen. Informasjonen knyttet seg til ett forhold i VimpelCom i 2005 og en bekymringsmelding knyttet til VimpelCom i Telenor i 2011. Styreleder ga så en orientering rundt disse forholdene, som jeg også senere informerte komiteen om, jf. oversendelse 30.10.15 av redegjørelse fra Telenor datert 28.10.15. Jeg formidlet at dette var informasjon av en karakter som tilsa at informasjonen burde meddeles departementet skriftlig, og at det deretter ville bli oversendt til kontroll- og konstitusjonskomiteen. Telenors skriftlige orientering ble også oversendt til Økokrim 30.10.15.

Basert på den nye informasjonen som ble formidlet fra Telenor i møtet 23.10.15 og som fremgikk av Telenors skriftlige redegjørelse 28.10.15, hadde jeg et oppfølgingsmøte med styreleder og konsernsjef 29.10.15. Jeg viste i dette møtet til at det fremgår av den skriftlige redegjørelsen at styret i Telenor har vært kjent med deler av de forholdene som ble beskrevet i brevet av 28.10.15, blant annet i et styremøte 7.12.14. Jeg spurte med bakgrunn i dette om når styret i Telenor først ble orientert. Styreleder viste til at han trodde dette var 7.12.14, og bekreftet på spørsmål fra meg at dette gjaldt hele styret. I møtet ble det opplyst på nytt at ansatte i Telenor hadde håndtert bekymringsmeldinger i 2011 og at tidligere konsernsjef skulle ha blitt kjent med dette i mars 2014. Jeg stilte spørsmål om hvorfor informasjonen som fremkom i 2011 ikke hadde kommet videre i Telenor-systemet og til styret i Telenor tidligere, og hvorfor det tok tre år før informasjonen kom på styrets bord. Til disse spørsmålene kunne ikke styreleder gi svar som departementet fant tilfredsstillende. Telenor opplyste videre at styret i styremøte 7. desember 2014 hadde fått en muntlig orientering om at en gjennomgang av eksterne advokater viste at de involverte i Telenor sin handlemåte i 2011-saken var i henhold til norsk lov. Videre viste styreleder til at tidligere konsernsjef hadde fulgt opp med å bestille en juridisk rapport om hvordan bekymringsmeldingen var håndtert av ledende ansatte i Telenor. Jeg viste deretter til at hovedspørsmålet er hvorfor departementet eller kontrollkomiteen ikke ble informert før nå, når styret fikk vite dette i desember 2014.

Styreleder viste da til at slik saken så ut i 2014, så hadde de involverte personene i Telenors organisasjon sørget for at saken ble håndtert i VimpelCom-systemet i henhold til norsk lov. Heller ikke dette svaret fant departementet tilfredsstillende. På spørsmål fra meg om hvordan styret og selskapet nå følger opp saken, viste styreleder til at selskapet nå ville igangsette et arbeid med en gjennomgang av denne. Avslutningsvis stilte jeg spørsmål om hvilket forhold konsernsjefen hadde til de to i ledelsen som hadde vært involvert i 2011-saken, hvorpå han ga uttrykk for at han ville gjennomføre den eksterne gjennomgangen først.

Informasjonen som fremkom i møtene 23.10.15 og 29.10.15 er informasjon som etter min vurdering endret saken fundamentalt. Frem til da hadde Telenor fremholdt at problemstillingene som hadde kommet opp knyttet til VimpelComs investeringer i Usbekistan kun hadde vært en VimpelCom-sak og at forhold i tilknytning til saken ikke hadde vært behandlet av Telenor direkte. Telenor hadde også fremholdt at det hadde vært "kinesiske vegger" mellom VimpelCom og Telenor, som minoritetsaksjonær i VimpelCom med rett til å oppnevne tre representanter til VimpelCom-styret. Informasjonen jeg mottok i møtene 23.10.15 og 29.10.15 ga en annen fremstilling av dette, herunder at forhold knyttet til VimpelCom hadde vært behandlet på høyt nivå i Telenors egen organisasjon tilbake i 2011, noe som endret saken fullstendig.

I tillegg var dette vesentlig informasjon som Telenor hadde hatt, og ikke opplyst at de hadde, verken til departementet eller til kontroll- og konstitusjonskomiteen da høringen i komiteen ble gjennomført i januar 2015. Representanter for Telenor hadde også i eierdialogen gitt uttrykk for at de ikke satt på annen relevant informasjon. Det er min klare vurdering at selskapet burde opplyst om det faktum at selskapet faktisk satt på mer informasjon i en sak av en slik karakter, som også knyttet seg til Telenors rolle. Alternativt burde selskapet etter min oppfatning opplyst departementet om at det var relevant informasjon som de av ulike grunner ikke kunne bringe videre. Det var med bakgrunn av det som fremkom i møtene 23.10.15 og 29.10.15 at jeg ikke lenger kunne ha tillit til Aaser som styreleder i Telenor. Aaser trakk seg som styreleder 30.10.15 og jeg hadde samme dag en samtale med Aaser omkring dette.

I en samtale med konsernsjefen 30.10.15 viste jeg til utviklingen i saken og til departementets rolle opp mot styret i Telenor og jeg ga uttrykk for at jeg la til grunn at konsernsjefen fulgte opp sitt ansvar for administrasjonen i Telenor, herunder at han håndterte forholdet til de berørte personene i selskapet.

I et møte 3.11.15 viste konsernsjefen blant annet til den regnskapsmessige avsetningen VimpelCom hadde gjort samme dag, og at dette kunne tolkes dit at en løsning kunne være nært forestående, men at det ikke nødvendigvis betød at det ville bli en avtale fremfor rettssak. I samme møte ble det opplyst at den tidligere nevnte juridiske rapporten, jf. møte av 29.10.15, ble bestilt av tidligere konsernsjef. Denne rapporten skulle ikke ha blitt presentert for styret, men styreleder Aaser skulle ha blitt gjort kjent med rapporten. På spørsmål fra meg om presentasjonen som styret fikk i møte 7.12.14 hadde et innhold som burde kunne vært tilstrekkelig til å få bekymringer, ble det gitt uttrykk fra konsernsjefen at dette var tilfellet. Det ble opplyst at forholdet fra 2011 skal ha vært en liten del av denne presentasjonen. Konsernsjefen opplyste også at den eksterne gjennomgangen som skulle igangsettes trolig

ville ta om lag fire måneder og at Telenor i tillegg ville engasjere en annen rådgiver for å gå gjennom Telenors antikorrupsjonsprogram og implementeringen av dette. Videre ble det vist til at konsernsjefen ville ta en gjennomgang med hensyn til de personene som hadde vært involvert i 2011-forholdet. Jeg viste til at når det gjaldt sistnevnte så er problemstillinger knyttet til administrasjonen et ansvar som ligger til konsernsjefen. Avslutningsvis ble det også vist til situasjonen i styret etter Aasers avgang og til den usikkerhet som hadde oppstått som følge av dette og som følge av uttalelser fra departementet knyttet til å se på hele styret. Med bakgrunn i dette forespurte konsernsjefen om departementet ønsket å møte styrets nestleder. Departementet ga uttrykk for at dette kunne være hensiktsmessig, samtidig som det ble presisert at situasjonen knyttet til styret og styrets virkemåte må diskuteres av Telenors selskapsorganer.

Departementet hadde senere samme dag, dvs. 3.11.15, et møte med styrets nestleder for å gjennomgå samt drøfte situasjonen i lys av at Aaser gikk av som styreleder. Styrets nestleder ga uttrykk for at selskapet hadde et fungerende styre og at han var beredt til å ta det ansvaret som fulgte med rollen som nestleder i styret etter Aasers avgang. På møtet viste departementet blant annet til behovet for en ytterligere gjennomgang av hvordan Telenor og styret arbeider innenfor samfunnsansvarsområdet, på grunnlag av det som nå var kommet frem.

En slik gjennomgang ble gitt i det årlige samfunnsansvarsmøtet 3.12.15. I møtet ble det gitt en innledning fra departementet om de forventningene staten som eier har på samfunnsansvarsområdet. Telenor gikk deretter gjennom hvordan selskapet arbeider med dette området, og ga uttrykk for at dette er problemstillinger som er særlig relevant for Telenor gitt de markedene selskapet har virksomhet i. Konsernsjefen viste også til at Telenor er i en kontinuerlig prosess med å lære og utvikle arbeidet på dette området. Særskilte tema som korrupsjon, arbeidstakerrettigheter, menneskerettigheter, varslingsrutiner, klima- og miljø og mangfold og likestilling ble tatt opp møtet, etter en forutgående dialog om hva som var mest relevant å bruke tiden på i dette møtet.

I et møte mellom departementet og Telenors konsernsjef 4.11.15 fikk departementet informasjon om at styret i Telenor samme dag hadde besluttet mandatet for den eksterne gjennomgangen av Telenors oppfølging og håndtering av eierskapet i VimpelCom. Det ble opplyst at mandatet skulle være bredt og blant annet innbefatte hvordan Telenor-oppnevnte styremedlemmer i VimpelCom hadde opptrådt og hvordan ulike organer og personer i Telenor hadde håndtert saken. Telenor informerte også om at selskapet ønsket å offentliggjøre mandatet og konklusjonen av gjennomgangen, når denne foreligger. Dagen etter, 5.11.15, ble det offentliggjort at styret i Telenor ASA hadde engasjert Deloitte Advokatfirma til å forestå den eksterne gjennomgangen.

I et møte mellom departementet og nestleder i styret og konsernsjefen 11.11.15 ble det igjen vist til at advokatfirmaet som hadde vurdert håndteringen av forholdet i 2011, informerte muntlig i styremøtet 7.12.14 om at personer i Telenor hadde håndtert forholdet i 2011 og at advokatfirmaet hadde konkludert med at ingen personer i Telenor hadde brutt norsk lov. Det ble videre opplyst at styret i Telenor januar 2015 drøftet om det skulle igangsette en intern gjennomgang, men at det besluttet ikke å igangsette dette parallelt med etterforskningen, jf.

også at de etterforskende myndighetene satt på informasjonen. Det ble videre opplyst om at styret også hadde besluttet å avvente en gjennomgang som VimpelCom gjennomførte. I oktober 2015 konkluderte styret i Telenor med at det ville igangsette en ekstern gjennomgang av hvordan Telenor hadde håndtert sitt eierskap i VimpelCom. Det ble også fremholdt at grunnen til at tidligere konsernsjef ikke hadde tatt informasjonen videre til styret tidligere var av hensyn til den pågående etterforskningen som tilsa at han ikke kunne ta dette videre.

På spørsmål fra departementet opplyste styrets nestleder at det eksterne advokatfirmaet hadde gitt en presentasjon til styret med oppsummering av fakta knyttet til Telenors engasjement i VimpelCom siden 2005, og at ingen store bekymringer var trukket frem, ut over at Usbekistan var krevende. Presentasjonen skal ha hatt et begrenset omfang og gjenga fakta, og ikke vurderinger. Advokatfirmaet hadde i tillegg muntlig redegjort for det rettslige knyttet til de Telenor-ansattes håndtering av forholdet fra 2011, og det ble også opplyst at styret hadde forsikret seg om at alt relevant materiale var hos etterforskende myndigheter. Konsernsjefen gjorde deretter kort rede for hvordan han hadde vurdert engasjementet i VimpelCom etter at han tiltrådte.

I møtet orienterte Telenor også om at selskapet samme ettermiddag/kveld ville gå ut med informasjon om at fire Telenor-ansatte ville bli permittert og fristilt fra sine stillinger, av hensyn til den gjennomgangen selskapet hadde besluttet gjennomført av Telenors håndtering og oppfølging av eierskapet i VimpelCom. Telenor orienterte også kort om at de hadde hatt et møte med Økokrim 9.11.15.

Med bakgrunn i at jeg i denne saken har vært opptatt av hvordan styret i Telenor har utøvd sin rolle, og at det i dialogen har fremkommet noe uklarhet om hva styret har blitt orientert om, anmodet departementet 17.11.15 Telenor om å få oversendt deler av den informasjonen som hadde ligget til grunn for styret i Telenor sin håndtering av saken. Departementet understreket samtidig at selskapet selv måtte vurdere anmodningen, og om denne kunne imøtekommes.

I et møte mellom departementet og Telenor 1.12.15 ga konsernsjefen en oppdatering av status i saken. På spørsmål fra departementet opplyste Telenor at det var lagt opp til at Deloitte sin gjennomgang ville være ferdig i løpet av mars. Selskapet har senere formidlet i et brev fra styreleder til departementet 7.3.16 at gjennomgangen først trolig vil foreligge i april/mai, jf. mitt brev til komiteen datert 8.3.16. Konsernsjefen viste også til at Deloitte ville begynne med å se på hvordan "Board Advisory Group" til styremedlemmene i VimpelCom nominert av Telenor hadde fungert, deretter se på helheten og til slutt se på enkeltpersoners håndtering.

I samme møte ga Telenor videre uttrykk for skepsis til å oversende til departementet deler av grunnlaget styret i Telenor skal ha hatt for sin behandling av VimpelCom-saken. Bakgrunnen for dette var blant annet den pågående etterforskningen og formelle begrensninger for å kunne dele denne informasjonen, blant annet hensynet til advokatprivilegier og personalmessige forhold. Telenor ga uttrykk for at det trolig vil innebære lovbrudd å oversende rapporten til departementet, og også at styret p.t. trolig ikke hadde fått den skriftlige rapporten, men at de ville få den i forbindelse med Deloittes gjennomgang. Departementet presiserte at det var selskapet som måtte vurdere anmodningen fra departementet og at departementet var opptatt

av hvordan styret i Telenor hadde håndtert saken, og at anmodningen hovedsakelig var begrunnet i at departementet hadde fått ulik omtale av hvilket grunnlag styret hadde fått, og at det var et ønske å få klarhet i dette.

I desember 2015 var det ytterligere kontakt mellom departementet og Telenor i tilknytning til departementets anmodning om oversendelse av informasjon. I denne dialogen viste Telenor til rammene for hvordan Telenor kunne forholde seg til anmodningen og at det på visse vilkår kunne være mulig å sende over deler av den informasjonen departementet hadde anmodet om. Departementet ga i samtaler med Telenor 9.12.15 og 10.12.15 uttrykk for at det var svært vanskelig for departementet å gå inn på slike forutsetninger og at departementet måtte gjøre en ny vurdering av å anmode om få oversendt den aktuelle informasjonen. Med bakgrunn i dette, og at Deloitte nå gjennomgår hvordan Telenor, herunder styret, har håndtert sitt eierskap i VimpelCom, har departementet besluttet å avvente Deloittes gjennomgang.

VimpelCom inngikk 18.2.16 avtaler med amerikanske og nederlandske myndigheter. I avtalene har VimpelCom skrevet under på en faktabeskrivelse av saksforløpet hvor det blant annet fremkommer at selskapet erkjenner brudd på korrupsjonslovgivningen, at selskapet ikke har hatt tilfredsstillende systemer og rutiner knyttet til denne typen problemstillinger og at selskapet skal betale bøter på totalt 795 millioner amerikanske dollar. Departementet anmodet 19.2.16 om en skriftlig redegjørelse fra Telenor om innholdet i avtalen og betydningen av dette for Telenor. Redegjørelsen ble oversendt komiteen 29.2.16. Som det fremgår av Telenors redegjørelse er ikke Telenor omtalt i avtalene mellom VimpelCom og de amerikanske og nederlandske myndighetene.

Telenors redegjørelse var utgangspunktet for et møte jeg hadde med Telenors styreleder Wærsted 24.2.16. I møtet viste jeg til at dette er en svært alvorlig sak og jeg stilte spørsmål om hvordan det kunne ha seg at VimpelCom ikke har hatt tilfredsstillende systemer og rutiner som fanger opp korrupsjonsforhold, når Telenor har vært en så betydelig aksjonær over lang tid. Styreleder ga uttrykk for at dette er spørsmål som styret også er opptatt av og viste til at Deloitte nå er i ferd med å se på Telenors håndtering av eierskapet i VimpelCom. Styreleder viste også til at Telenor vil komme tilbake med en grundigere gjennomgang av sin eieroppfølging av VimpelCom når Deloitte har ferdigstilt sitt arbeid, og at anbefalinger og konklusjoner fra rapporten vil gjøres offentlig.

Ut over den kontakten som har vært med Telenor i saken siden våren 2015 og som er redegjort for over, har også departementet i samme periode hatt dialog med Økokrim i saken. Denne dialogen har primært knyttet seg til informasjonshåndtering.

4. Avsluttende merknader

Dette har vært, og er, en alvorlig sak.

Det har også vært en sak som jeg mener at departementet, ut fra sine rammer og sin rolle som forvalter av statens eierskap i Telenor, har fulgt opp på en måte som alvoret i saken tilsier. Det mener jeg også de relevante opplysningene i saken, som jeg har gjort rede for i dette brevet, vitner om.

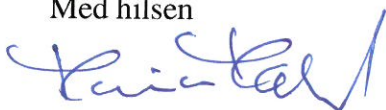
Departementet, som aksjonær, og i dette tilfellet i et børsnotert selskap, kan ikke hindre at korrupsjon skjer. Departementet kan heller ikke etterforske om det er begått straffbare forhold i selskapene. Det er en sak for politiet. Det ville være et helt fundamentalt brudd med statens eierskapspolitikk og eierstyringsprinsipper, som Stortinget har sluttet seg til gjentatte ganger over lang tid, dersom departementet som forvalter av statens eierskap, skulle påtatt seg en slik rolle.

Det som departementet kan gjøre, og som i henhold til statens eierskapspolitikk er departementets rolle, er å stille tydelige forventninger til selskapene og å følge opp hvordan disse følges opp av styrene. Som grunnlag for dette, må departementet ha tillit til at den informasjonen som selskapene formidler i eierdialogen er sannferdig og dekkende. Som tidligere kjent, og som det også fremgår av dette brevet, har ikke dette vært tilfellet i denne saken. Det har også fått konsekvenser.

Opplysningene jeg redegjør for i dette brevet viser at departementet har gått langt i et forsøk på å få klarhet i hvordan styret i Telenor har håndtert denne saken, en problemstilling som fremstod i et helt annet lys etter at departementet i oktober 2015 mottok vesentlig ny informasjon. Samtidig er det også slik at staten må respektere grensene som for hva et børsnotert selskap kan gi av forretnings- og personsensitiv informasjon til én enkelt aksjonær.

Det er fortsatt enkelte uavklarte forhold knyttet til hvordan Telenor og Telenor-styret faktisk har håndtert denne saken. Dette er forhold som forhåpentligvis vil bli klargjort i den gjennomgangen Deloitte nå gjør og som jeg, som nevnt, vil gi min vurdering av til komiteen når denne foreligger.

Med hilsen

Monica Mæland